

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Decizie tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A DOUA

DECIZIE

Cererea nr. 38202/10
Serghei LUNCAȘU
versus Republica Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a Doua), întrunită la 5 februarie 2019 într-un Comitet compus din:
Ivana Jelić, *Președinte*,
Valeriu Grițco,
Darian Pavli, *judecători*,
și Hasan Bakırcı, *Grefier adjunct al secției*,
Examinând cererea menționată mai sus, depusă la 22 iunie 2010,
Având în vedere observațiile prezentate de guvernul pârât și cele prezentate de reclamant,
Deliberând, decide următoarele:

ÎN FAPT

1. Reclamantul, dl Serghei Luncașu, este cetățean al Republicii Moldova, născut în 1972. El este deținut în Penitenciarul din Rezina.
2. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său.

A. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

3. Circumstanțele cauzei, prezentate de către părți, pot fi rezumate după cum urmează.

1. Arestul reclamantului și evoluția urmăririi penale

4. La 19 aprilie 2008, reclamantul a fost reținut, fiind învinuit de comiterea infracțiunilor de tâlhărie și omor calificat. Procedurile penale descrise în continuare au avut loc în limba română.

5. Potrivit reclamantului, el a fost maltratat de către polițiști în timpul urmăririi penale.

6. Potrivit unui extras medical din 18 mai 2008, medicul a constatat o rană cicatrizată de 2 cm pe 0,2 cm deasupra ochiului stâng.

7. La o dată nespecificată, autoritățile l-au pus sub învinuire pe reclamant și l-a audiat în prezența unui avocat. Reclamantul și-a recunoscut faptele.

8. În iulie 2008, procuratura a expediat judecătoriei Călărași cauza penală în privința reclamantului și altor trei învinuiți. Potrivit rechizitoriului, procurorul responsabil de caz a prezentat drept probe împotriva reclamantului depozitiile coacuzăților, procesul-verbal de cercetare la fața locului, precum și procesul-verbal de confruntare dintre coacuzăți și reclamant.

2. Alegațiile cu privire la maltratare

9. În fața judecătorilor primei instanțe, reclamantul a comunicat că fusese supus relexor tratamentelor de către polițiști pe perioada detenției sale preventive. Președintele completului de judecată a solicitat procuraturii inițierea unei investigații în acest sens.

10. Prin ordonanța din 3 februarie 2009, procurorul responsabil de caz a respins plângerea reclamantului. Acesta a notat că alegațiile sale au fost deja obiect de examinare, în cele din urmă respinse, având în vedere plângerile anterioare din partea altor doi coacuzăți.

Reclamantul nu a contestat această ordonanță.

3. Faza judiciară a procesului penal în privința reclamantului

11. Potrivit primei instanțe, reclamantul, asistat de către avocatul său, a respins faptul implicării în comiterea infracțiunii. Acesta s-a plâns că nu ar fi înțeles actele procedurale prezentate de procuratură din cauza că nu putea să citească în grafia latină.

12. Prin sentința din 5 februarie 2009, judecătoria Călărași a constatat vinovăția reclamantului în comiterea a două infracțiuni de tâlhărie gravă, două omoruri și instigare la cel de-al treilea omor. Instanța l-a condamnat la detenție pe viață. Instanța a reținut că vinovăția reclamantului fusese dovedită prin probele colectate pe perioada investigării cauzei și examinate de către instanță, printre altele și declarațiile coacuzatului, procesul-verbal de cercetare la fața locului, procesul-verbal de confruntare dintre învinuiți precum și rapoartele de expertiză medico-legale ale victimelor. De asemenea, instanța a precizat că pe parcursul investigării cauzei, reclamantul fusese asistat de către avocatul său, informându-l cu privire la actele din dosar și că, pe parcursul fazei judiciare acesta a acordat asistența juridică calificată. Cu referire la ordonanța procurorului din 3 februarie 2009, s-a reținut că alegațiile reclamantului cu privire la pretinsa sa maltratare nu au fost confirmate.

13. La o dată nespecificată, reclamantul a depus apel prin care a negat săvârșirea infracțiunilor incriminate.

14. Ulterior, avocatul M.B. a fost numit din oficiu să acorde asistență juridică reclamantului în fața Curții de Apel Chișinău.

15. La ședința Curții de Apel din 7 aprilie 2009, reclamantul a notat că refuză asistența juridică din partea avocatului desemnat din oficiu și a solicitat timp pentru a i se permite încheierea unui contract cu un alt avocat. Curtea de Apel Chișinău a admis cererea reclamantului și a dispus amânarea ședinței.

16. La următoarea ședință de judecată din 28 aprilie 2009, reclamantul a notificat că nu încheiase un contract cu avocatul ales de el. Reclamantul și-a exprimat acordul ca avocatul M.B., desemnat de către instanță, să-i reprezinte interesele. Aceștia au informat instanța despre faptul că luase cunoștință cu materialele dosarului. În cadrul ședinței, instanța a admis cererea reclamantului, susținută de avocatul desemnat din oficiu, de a audia doi martori, iar ședința fusese amânată.

17. În cadrul ședinței de judecată din 16 iunie 2009, reclamantul a indicat că nu încheiase încă un contract cu un alt avocat și a reiterat acordul ca interesele sale să fie reprezentate de către avocatul desemnat din oficiu.

18. Prin decizia sa din 23 iunie 2009, Curtea de Apel Chișinău a menținut constatările primei instanțe cu privire la vinovăția reclamantului și cu privire la sentința care i-a fost aplicată.

19. Prin decizia sa din 3 februarie 2010, Curtea Supremă de Justiție a respins ca nefondat recursul reclamantului.

B. Dreptul intern relevant

20. În conformitate cu articolele 298, 299, 299¹ și 313 din Codul de procedură penală, plângerea privind aplicarea relelor tratamente urmează a fi adresată procurorului, iar decizia adoptată de acesta poate fi contestată în fața procurorului ierarhic superior. Decizia acestuia din urmă poate fi contestată în fața judecătorului de instrucție. În hotărârile sale nr. 7 și 8 din 4 iulie 2005 și, respectiv, 30 octombrie 2009, Plenul Curții Supreme de Justiție a reiterat că acest recurs ar trebui să fie utilizat în cazurile de relele tratamente și tortură.

PLÂNGERI

21. Invocând Articolul 3 din Convenție, reclamantul se plânge de relele tratamente la care fusese supus pe parcursul urmăririi penale. De asemenea, se plânge de absența unei anchete efective în legătură cu aceasta.

22. Invocând Articolul 6 § 1 din Convenție, el se plânge de lipsa imparțialității instanțelor naționale, pentru că nu ar fi luat în considerare argumentele sale și nu au examinat cauza sub toate aspectele.

23. Cu referire la Articolul 6 § 3 (a) și (e) din Convenție, reclamantul se plânge și de faptul că actele și deciziile adoptate de către procuratură și instanțele de judecată nu ar fi fost oferite traduse în limba cunoscută lui - rusa.

24. În cele din urmă, s-a plâns și în baza Articolului 6 § 3 (b) din Convenție, și a susținut că nu ar fi dispus de timpul și facilitățile necesare pentru pregătirea apărării sale în fața instanței de apel.

ÎN DREPT

A. Plângerea în baza Articolului 3 din Convenție

25. Reclamantul se plânge de relele tratamente la care fusese supus pe parcursul urmăririi penale de către agenții statului și de absența unei anchete efective în legătură cu aceasta.

26. Guvernul a invocat neepuizarea căilor interne de recurs. Acesta a notat că reclamantul avea dreptul să conteste ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale din 3 februarie 2009 în fața judecătorului de instrucție.

27. Reclamantul afirmă că se afla în imposibilitate de a contesta ordonanța respectivă, deoarece fusese emisă în limba română, iar el nu putea citi potrivit alfabetul latin. Acesta susține că autoritățile au ignorat toate solicitările acestuia de a-i fi traduse în limba rusă documentele care îl vizau.

28. Curtea reiterează că scopul regulii privind epuizarea remediilor interne este de a conferi statelor contractante oportunitatea de a preveni sau de a repara pretinsele încălcări înainte ca acestea să fie invocate într-o cerere către Curte. Prin urmare, statele nu trebuie să răspundă în fața unei instanțe internaționale înainte de a avea posibilitatea de a remedia situația în ordinea juridică internă (a se vedea, printre altele, *Selmouni v. Franța* [MC], nr. 25803/94, § 74, CEDO 1999-V și *Vučković și alții v. Serbia* (obiecția preliminară) [MC], nr. 17153/11 și alte 29, § 70, 25 martie 2014).

29. În prezenta cauză, Curtea observă că procuratura a respins plângerea reclamantului privind pretinsele relele tratamente la care fusese supus pe parcursul urmăririi penale. De asemenea, aceasta constată că reclamantul nu a contestat ordonanța procurorului în fața unui judecător de instrucție, în timp ce dreptul intern i-a oferit acest drept (a se vedea paragraful 20 de mai sus). Aceasta reamintește că acest remediu fusese considerat efectiv (*Cuprianov v. Republica Moldova* (dec.), nr. 34115/09, 26 martie 2013 și *Doroseva v. Republica Moldova*, nr. 39553/12, § 21, 28 aprilie 2015) și, în această cauză, nu vede vreun motiv să se abată de la această jurisprudență.

30. Referire la alegațiile reclamantului cu privire la faptul că nu cunoștea să citească potrivit alfabetului latin, Curtea notează că din materialele prezentate nu rezultă că reclamantul a solicitat traducerea actelor în limba rusă. De asemenea, nu există niciun indiciu că reclamantul ar fi putut contesta, eventual, în fața unui judecător, refuzul de a efectua traducerea respectivă. De asemenea, acesta observă că, pe tot parcursul procesului său, reclamantul a fost asistat de către un avocat și că, instanța de judecată a reținut că avocatul a informat reclamantul cu privire la actele din dosar (paragraful 12 de mai sus).

31. Ținând cont cele invocate mai sus, Curtea acceptă obiecția Guvernului și respinge plângerea reclamantului în baza Articolului 3 din Convenție pentru neepuizarea căilor de recurs interne, în baza Articolului 35 §§ 1 și 4 din Convenție.

B. Plângerea în baza Articolului 6 § 1 din Convenție

32. Reclamantul pretinde lipsa imparțialității instanțelor naționale, și nu ar fi luat în considerare argumentele și probele sale.

33. Ținând cont de materialele care i-au fost prezentate și, în măsura în care este competentă să se pronunțe cu privire la alegațiile reclamantului, Curtea

ajunge la concluzia că această plângere nu presupune încălcarea drepturilor prevăzute de Articolul 6 § 1 din Convenție. În particular, Curtea consideră că argumentul reclamantului privind lipsa de imparțialitate a judecătorilor nu este nicicum fundamentată. De asemenea, se notează că reclamantul nu indică care argumente sau probe nu au fost luate în considerare de către instanța de judecată. Prin urmare, această plângere se declară inadmisibilă în baza Articolului 35 §§ 3 și 4 din Convenție.

C. Plângerile în baza Articolului 6 § 3 a) și (e) din Convenție

34. Reclamantul se plânge că actele din dosarul său fuseser scrise în limba română și nu în limba pe care o cunoștea, rusa. El susține că nu a învățat niciodată alfabetul latin, deoarece a frecventat școala înainte de destrămarea URSS, perioada în care limba romană predată în Moldova a fost scrisă potrivit alfabetului chirilic.

35. Curtea reiterează că un învinuit care nu este familiarizat cu limba folosită de instanța de judecată poate fi dezavantajat în practică dacă nu i se acordă de asemenea, o traducere a rechizitoriului în limba pe care o înțelege (*Hermi v. Italia* (MC), nr. 18114/02, § 68, CEDO 2006 XII și *Vizgirda v. Slovenia*, nr. 59868/08, § 75, 28 august 2018). De asemenea, se reține că Articolul 6 § 3) e) din Convenție nu impune o atât de mare exigență privind traducerea în scris a oricărui document sau a unui dosar. În acest sens, se notează că textul dispoziției în cauză se referă la un "interpret", și nu la un "traducător". Acest lucru sugerează că asistența lingvistică verbală poate îndeplini exigențele Convenției. Prin urmare, urmează să se ia considerare ca asistența interpretului trebuie să permită acuzatului să cunoască învinuirea care îi adusă și să se apere, în particular, prin expunerea în fața instanței a propriei versiuni cu privire la evenimente (*Hermi*, pre-citată, § 70 și *Vizgirda*, pre-citată, §§ 78-79).

36. În prezenta cauză, Curtea notează că reclamantul este cetățean al Republicii Moldova și că acesta nu ar fi pretins necunoașterea limbii folosite pe perioada investigării cauzei penale intentate împotriva sa, *id est* limba română. De asemenea, aceasta constată că reclamantul nu pretinde că a întâmpinat dificultăți de comunicare cu organul de urmărire penală, magistrații sau avocații săi, iar instanța de judecată a precizat că avocatul care a reprezentat interesele reclamantului la această etapă a procedurii, a adus la cunoștința acestuia actele din dosar. În cele din urmă, aceasta constată că reclamantul avusese un rol activ pe perioada procesului, după ce a depus declarații, a participat la confruntări cu co-inculpații, și-a schimbat versiunea faptelor în faza judiciară a procesului și a depus cereri în instanța de judecată. Curtea conchide că reclamantul cunoștea într-o suficientă măsură despre acuzațiile aduse și că avuse posibilitatea să se apere, în special prin expunerea propriei versiuni cu privire la evenimente.

37. Ținând cont de circumstanțele particulare ale prezentei cauze, Curtea nu poate conchide că procesul a fost în întregime inechitabil prin faptul netraducerii materialelor cauzei.

38. Prin urmare, având în vedere cele de mai sus, plângerile în baza Articolului 6 § 3 a) și e) din Convenție sunt vădit nefondate și trebuie respinse în baza Articolului 35 §§ 3 și 4 din Convenție.

D. Plângerea în baza Articolului 6 § 3 b) din Convenție

39. Reclamantul susține că avocatul desemnat din oficiu să-i reprezinte interesele în fața Curții de Apel nu a dispus de timpul necesar pentru a lua cunoștință cu materialele cauzei. De asemenea, el susține că nu a avut posibilitatea să comunice în privat cu acesta.

40. Guvernul a considerat această plângere ca fiind vădit nefondată.

41. Curtea constată, reieșind din materialele de care dispune, că avocatul desemnat din oficiu a participat la audierile din cadrul ședințelor Curții de Apel din 7 aprilie 2009. De asemenea, aceasta constată că această audiere a fost amânată la cererea reclamantului care dorea să fie reprezentat de un avocat la alegerea sa; că la următoarea ședință din 28 aprilie 2009, reclamantul a precizat că nu încheiase un contract de asistență juridică cu un alt avocat și că a fost de acord că interesele sale să fie apărate de către un avocat desemnat din oficiu; și că a declarat că a făcut cunoștință cu materialele dosarului (a se vedea paragrafele 15-17 *supra*). Curtea ajunge la concluzia că nimic din materialele dosarului nu îi permite să pună la îndoială această ultimă afirmație a avocatului desemnat. În particular, se notează că această cauză nu pare să fie de o mare complexitate, iar perioada dintre cele două ședințe menționate mai sus, *id est*, mai mult de 20 de zile, a fost suficient de mare pentru a permite avocatului să facă cunoștință cu materialele cauzei și să se pregătească în vederea apărării reclamantului. Mai mult, aceasta constată că nu există nici un indiciu că ar fi existat anumite restricții privind accesul liber al acestui avocat la materialele cauzei dintre aceste două audieri, iar reclamantul nu susține acest fapt.

42. Cu referire la afirmația reclamantului că nu ar fi avut posibilitatea să se consulte cu avocatul său desemnat în fața Curții de Apel, Curtea ajunge la concluzia că aceasta nu este fundamentată prin nici o probă. Ea observă că nu există nici un act din dosar care să susțină concluzia că au existat restricții implicite sau exprese privind comunicarea dintre apărătorul din oficiu și reclamant, din care să rezulte neasigurarea acordării asistenței efective din partea apărătorului, și nici reclamantul nu a susținut acest fapt (a se compara cu cauza *Sakhnovski v. Rusia* (MC), nr. 21272/03, §§ 102-107, 2 noiembrie 2010). De asemenea, din probele pe care le-a prezentat, nu reiese că pe parcursul examinării cauzei în fața Curții de Apel, reclamantul a solicitat amânarea audierii din cauza lipsei unei întrevederi cu avocatul desemnat din oficiu și, că circumstanțele cauzei nu dezvăluie nici o împrejurare excepțională care ar fi putut să-l împiedice să depună o astfel de cerere (a se compara cu *Goddi v. Italia*, 9 aprilie 1984, § 31, seria A nr. 76).

43. De asemenea, Curtea notează că în baza informațiilor de care dispune, nu constată nici o deficiență sau careva carențe evidente în asistența din partea avocatului care a reprezentat reclamantul la Curtea de Apel (a se compara cu *Czekalla v. Portugalia*, 38830/97, §§ 65-66, CEDO 2002-VIII).

44. Din aceste motive, Curtea notează că poziția de apărare a reclamantului în fața Curții de Apel, ce consista în negarea implicării sale în comiterea omorului, fusese identică cu cea reținută în fața primei instanțe. În această sens, se notează că reclamantul nu susține faptul că nu a dispus de timpul și condițiile necesare pentru pregătirea apărării sale în fața primei instanțe. De asemenea, se notează că această instanță a considerat că avocatul care a apărat interesele reclamantului la faza de pregătire cât și la faza dezbaterilor judiciare, și-a îndeplinit în mod

corespunzător atribuțiile. Curtea ajunge la concluzia că nimic nu-i permite să se îndepărteze de la această constatare.

45. Astfel, Curtea reiterează că drepturile minime garantate de Articolul 6 § 3 din Convenție nu sunt scopuri în sine: scopul lor intrinsec este întotdeauna să contribuie la menținerea echității procedurilor penale în ansamblu (*Beuze v. Belgia* (MC), nr. 71409/10, § 122, 9 noiembrie 2018). În această cauză, aceasta constată că reclamantul nu a explicat consecințele pretensei lipse a întrevederii confidentiale cu avocatul desemnat de instanță privind conformitatea, în ansamblu, a procesului. Aceasta constată că reclamantul a fost reprezentat de către un avocat în cursul procesului penal și că acesta a participat în mod activ la procesul său. Ținând cont de materialele care au fost depuse și de conținutul afirmațiilor reclamantului, Curtea nu poate concluziona că, în speță, au existat încălcări iremediabile privind echitatea în ansamblu a procedurilor.

46. În lumina celor relatate *supra*, Curtea ajunge la concluzia că plângerea reclamantului în baza Articolului 6 § 3 b) din Convenție este vădit nefondată și o respinge în conformitate cu Articolul 35 § 3 și 4 din Convenție.

Din aceste motive Curtea, în unanimitate,

Declară cererea inadmisibilă.

Redactată în limba franceză și notificată în scris la 7 martie 2019.

Hasan Bakırcı
Grefier adjunct

Ivana Jelić
Președinte